

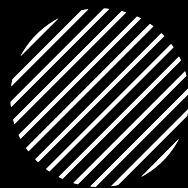
Studentu ar invaliditāti iekļaušanas vajadzību izvērtējumu viedrisinājumi augstākajā izglītībā

Dr.psych. Ingūna Griškēviča, Mg.sc.sal. Dace Stieģele, Dr.paed. Dina Bethere
Liepājas Universitāte

7. Starptautiskā zinātniski praktiskā konference
VESELĪBA UN PERSONĪBAS ATTĪSTĪBA: STARPDISCIPLINĀRĀ PIEEJA
2021. gada 22.-24. aprīlī

Projekta *Viedrisinājumi
studentu ar speciālajām
vajadzībām iekļaušanai
augstākajā izglītībā*
aktualitāte

ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (2010) dalībvalstīm ir jānodrošina personu ar invaliditāti **vienlīdzīgas iespējas** saņemt terciāro, profesionālo, pieaugušo un mūžizglītību, kā arī ir jānodrošina saprātīgi pielāgojumi šādas iespējas īstenošanai.

Eiropas Nespējas stratēģijas (*European Disability Strategy*) 2010.-2020. (2010) galvenais mērķis izglītībā ir **iekļaujošas izglītības nodrošināšana** skolēniem un studentiem ar speciālajām vajadzībām.

Atbalsts cilvēku ar invaliditāti integrācijai darba tirgū ir cieši saistīts ar izglītības iespējām.

Latvijā **augstākajā izglītībā pieejams vismazākais atbalsts** studentu ar speciālajām vajadzībām iekļaušanai.

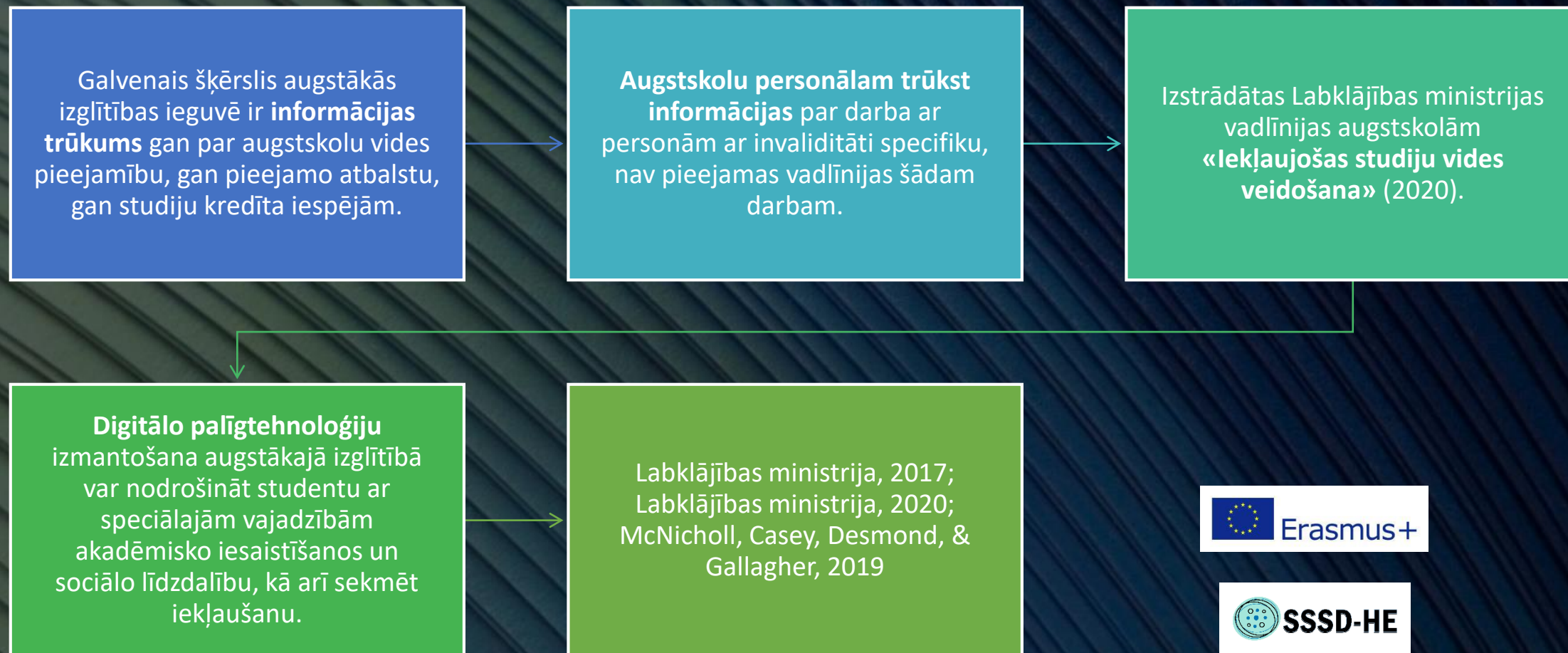

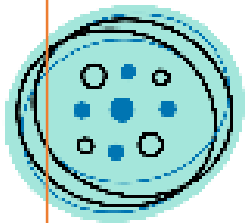
Erasmus+

ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām, 2010; European Commission, 2010;

Labklājības ministrija, 2017

Projekta *Viedrisinājumi studentu ar speciālajām vajadzībām iekļaušanai augstākajā izglītībā* aktualitāte

SSSD-HE

Erasmus+

Projekta *Viedrisinājumi studentu ar speciālajām vajadzībām iekļaušanai augstākajā izglītībā* prioritātes

Iekļaujošu augstākās izglītības sistēmu veidošana. Projekta mērķis – attīstīt pakalpojumus studentiem ar speciālajām vajadzībām un veicināt viņu piekļuvi augstākajai izglītībai.

Sociālā iekļaušana. Projektā tiks izstrādātas digitālo palīgtechnoloģiju pakalpojumu sistēmas, kuras, integrējot augstākās izglītības procesā, veicinās studentu ar speciālajām vajadzībām sociālo iekļaušanu un vienlīdzību.

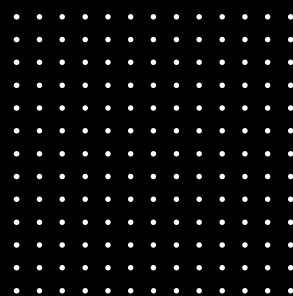
Inovatīva prakse digitālajā laikmetā. Projektā tiks izstrādāts

digitālo palīgtechnoloģiju rīku piedāvājumu kopums studentiem ar speciālajām vajadzībām

e-kurss par informācijas un komunikācijas tehnoloģijām un digitālajām palīgtechnoloģijām izglītībā.

Projekta *Viedrisinājumi
studentu ar speciālajām
vajadzībām iekļaušanai
augstākajā izglītībā*
struktūra

- **Sadarbības partneri**

- Liepājas Universitātes Izglītības zinātņu institūts (Latvija)
- Sociālo Inovāciju Centrs LTD (Kipra)
- Patras Universitāte (Grieķija)
- Mariboras Universitāte (Slovēnija)

- **Mērķgrupas**

- nelabvēlīgā situācijā esoši studenti ar speciālajām vajadzībām
- augstskolu akadēmiskais personāls
- izglītības un saistīto augstākās izglītības programmu studenti
- vispārējās izglītības skolotāji un pedagoģiskais personāls

Projekta *Viedrisinājumi studentu ar speciālajām vajadzībām iekļaušanai augstākajā izglītībā* struktūra

- Projekta posmi
 - standartu izstrāde studentu ar speciālajām vajadzībām **iekļaušanas augstākajā izglītībā vajadzību novērtēšanai un izpratnei**
 - informācijas un komunikācijas tehnoloģiju(IKT) un digitālo palīgtehnoloģiju (DP) **radošu tehnisko risinājumu piedāvājumu izstrāde** studentiem ar speciālajām vajadzībām augstākajā izglītībā
 - **universitātes e-kursa izstrāde** par radošo IKT un DP izmantošanu studentiem ar speciālajām vajadzībām izglītībā

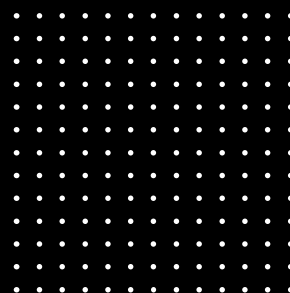

- Inovatīvie intelektuālie rezultāti

- **digitāls instruments** studentu ar speciālajām vajadzībām iekļaušanas augstākajā izglītībā **vajadzību novērtēšanai**
- **datu analīze un publikācija** par studentu ar speciālajām vajadzībām augstākajā izglītībā vajadzībām
- **interaktīvs informācijas rīku komplekts** par pieejamajām digitālajām palīgtechnoloģijām studentiem ar speciālajām vajadzībām augstākajā izglītībā
- **universitātes e-kurss**: radošas informācijas un komunikācijas tehnoloģijas un digitālo palīgtechnoloģiju programmas studentiem ar invaliditāti izglītībā.

Projekta *Viedrisinājumi*
studentu ar speciālajām
vajadzībām iekļaušanai
augstākajā izglītībā
struktūra

Digitālais instruments studentu ar speciālajām vajadzībām iekļaušanas augstākajā izglītībā vajadzību novērtēšanai

Jautājumu grupas

- Demogrāfiskie jautājumi
- Jautājumi par studentu speciālajām vajadzībām
- Jautājumi par tehniskajiem palīgīdzekļiem
- Jautājums par nepieciešamo papildus atbalstu

Mērķgrupas

- Studenti ar redzes traucējumiem
- Studenti ar dzirdes traucējumiem
- Studenti ar mācīšanās grūtībām
- Studenti ar kustību traucējumiem
- Studenti ar uzvedības/emocionālajiem traucējumiem
- Studenti ar mentāliem traucējumiem

Kvantitatīvi un kvalitatīvi dati

- Slēgtie jautājumi
- Likerta skala
- Atvērtie jautājumi

SSSD-HE

Erasmus+

Digitālais instruments studentu ar speciālajām vajadzībām iekļaušanas augstākajā izglītībā vajadzību novērtēšanai

Digitālais novērtēšanas instruments atrodams projekta tīmekļa mājaslapā:

<https://sssd-he.liepu.lv/web/>

Rezultāti projekta 1. posmā

Vajadzību novērtēšanas instrumenta studentiem ar speciālajām vajadzībām iekļaušanai
augstākajā izglītībā izveide

Novērtēšanas instrumenta adaptācija
angļu, latviešu, slovēņu un grieķu valodās

Novērtēšanas instrumenta digitālās versijas izveide

Erasmus+

Secinājumi

atbalsta sistēmu jomā norādīts, ka ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām (2010) invaliditāte tiek definēta kā **sociāla konstrukcija** – personas un vides mijiedarbības rezultāts jeb personas reālā pieredze ar apgrūtinātu līdzdalību sabiedrības dzīvē vienlīdzīgi ar citiem. Projekta ietvaros ar jēdzienu *disability* tiek saprastas studentu **speciālās vajadzības**, kā arī tiks veikta jēdziena *disability* izpratnes un skaidrojuma projekta sadarbības partneru valstīs izpēte.

Veidojot studentu ar speciālajām vajadzībām iekļaušanas vajadzību novērtēšanas instrumenta anketu, ir jāņem vērā četri universālā dizaina (UD) principi – **iepazīstināšana?** (*presentation*), **ietvars?** (*setting*), laiks (*timing*), **atbilde/reaģēšana?** (*response*). Uzdevumiem un jautājumiem ir jābūt **vienkārši formulētiem**, anketai ir jābūt **īsai**, un tajā jātiek iekļautiem galvenokārt

Labklājības ministrija, 2017; ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām, 2010; Goegan, Radil, & Daniels, 2018

Literatūra un avoti

ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām. (2010).
Latvijas Vēstnesis, 27,
2010, 17. februāris.

European Commission. (2010). *European Disability Strategy 2010-2020*. Brussels:
European Commission.

Goegan, L., D., Radil, A., I., & Daniels, L. M.
(2018).

Accessibility in Questionnaire Research:
Integrating Universal Design to Increase the
Participation of Individuals With Learning
Disabilities.

*Learning Disabilities: A Contemporary
Journal* 16(2), 177-190.

Labklājības ministrija. (2017).
*Pētījums par starptautisko praksi personu ar
invaliditāti atbalsta sistēmu jomā*.
Rīga: Labklājības ministrija.

Labklājības ministrija. (2020).
Iekļaujošas studiju vides veidošana.
Vadlīnijas augstskolām.
Rīga: Labklājības ministrija.

McNicholl, A., Casey, H., Desmond, D., &
Gallagher, P. (2019).
The impact of assistive technology use for
students with disabilities in higher
education: a systematic review.
*Disability and Rehabilitation: Assistive
Technology*, 1-14.

Erasmus+

SSSD-HE

7. Starptautiskā zinātniski praktiskā konference
VESELĪBA UN PERSONĪBAS ATTĪSTĪBA: STARPDISCIPLINĀRĀ PIEEJA
2021. gada 22. aprīlī

sekcija "Psiholoģiskās izvērtēšanas instrumenti un metodes"

PALDIES PAR UZMANĪBU!

inguna.griskevica@liepu.lv

d.stiegele@inbox.lv

dina.bethere@liepu.lv